

240

U S T A W A

z dnia 27 kwietnia 1949 r.

o zmianie niektórych przepisów kodeksu postępowania cywilnego, prawa upadłościowego oraz przepisów wprowadzających prawo małżeńskie majątkowe.

Art. 1. W kodeksie postępowania cywilnego wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 10 pkt 3) lit. a) skreśla się wyraz „majątkowe“;
- 2) art. 27 i 33 uchyla się;
- 3) art. 291 otrzymuje brzmienie:

„Art. 291. Przed przesłuchaniem zadaje się świadkowi pytania, dotyczące jego osoby (imię, nazwisko, wiek, zawód) oraz stosunku do stron, tudzież uprzedza się go o prawie odmowy zeznań i o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie. Jeżeli świadek ma składać zeznanie, przewodniczący lub jeden z sędziów odbierze od niego przyrzeczenie.“;

- 4) art. 292 otrzymuje brzmienie:

„Art. 292. Świadek składa przyrzeczenie według następującej roty:

„Świadomy wagi moich słów i odpowiedzialności przed prawem przyrzekam uroczyście, że będę mówił szczerą prawdę, niczego nie ukrywając z tego, co mi jest wiadome.“;

- 5) art. 293 uchyla się;

- 6) art. 294 otrzymuje brzmienie:

„Art. 294. Nie składają przyrzeczenia świadkowie za zgodą obu stron jako też małoletni do lat czternastu oraz osoby, skazane wyrokiem prawomocnym za fałszywe zeznanie.“;

- 7) art. 295 otrzymuje brzmienie:

„Art. 295 § 1. Świadek składa przyrzeczenie, powtarzając jego rotę za sędzią lub odczytując ją na głos, przy czym wszyscy, nie wyłączając sędziów, stoją.

§ 2. Niemi piśmienni składają przyrzeczenie przez podpisanie jego roty. Niemi niepiśmienni i głusi niepiśmienni składają przyrzeczenie przy pomocy biegłego.

§ 3. Przed odebraniem przyrzeczenia sąd uprzedza świadka o znaczeniu tego aktu i o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie.“;

- 8) art. 296 otrzymuje brzmienie:

„Art. 296. W razie powtórnego przesłuchania świadka przypomina mu się poprzednio złożone przyrzeczenie.“;

- 9) art. 297 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Głusi oraz niemi składają zeznania przy zastosowaniu sposobu, przewidzianego do składania przez nich przyrzeczenia.“;

- 10) art. 302 otrzymuje brzmienie:

„Art. 302 § 1. Za nieuzasadnioną odmowę zeznań, przyrzeczenia lub przedstawienia dokumentu sąd, po

wysłuchaniu obecnych stron co do zasadności odmowy, skazuje świadka na grzywnę do dwudziestu pięciu tysięcy złotych.

§ 2. Niezależnie od powyższej grzywny sąd może w razie odmowy zeznań lub przyrzeczenia nakazać aresztowanie świadka na czas nie przekraczający tygodnia. Sąd uchyli areszt, jeżeli świadek złoży zeznanie lub przyrzeczenie albo jeżeli sprawę ukończono w instancji, w której dowód z tego świadka został dopuszczony.“;

- 11) art. 306 otrzymuje brzmienie:

„Art. 306 § 1. Biegły składa przed rozpoczęciem czynności przyrzeczenie w następującym brzmieniu:

„Świadomy wagi moich słów i odpowiedzialności przed prawem przyrzekam uroczyście, że powierzone mi obowiązki biegłego wykonam z całą sumiennością i bezstronnością.“.

§ 2. Poza tym do składania przyrzeczenia przez biegłych stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składania przyrzeczenia przez świadków.“;

- 12) art. 307 uchyla się;

- 13) art. 308 otrzymuje brzmienie:

„Art. 308 § 1. Biegły nie składa przyrzeczenia, gdy obie strony wyrażą na to swą zgodę.

§ 2. Biegły sądowy stały składa przyrzeczenie tylko przy objęciu stanowiska. W poszczególnych sprawach przypomina mu się złożone przez niego przyrzeczenie.“;

- 14) art. 312 otrzymuje brzmienie:

„Art. 312. Za nieusprawiedliwione niestawienie, za odmowę złożenia przyrzeczenia albo odmowę złożenia opinii bądź opóźnienie w jej złożeniu sąd skazuje biegłego na grzywnę do dwudziestu pięciu tysięcy złotych.“;

- 15) art. 323 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Przed przystąpieniem do przesłuchania sąd uprzedzi strony, że powinny zeznawać prawdę i że stosownie do okoliczności może być nakazane stwierdzenie ich zeznań przyrzeczeniem.“;

- 16) art. 326 otrzymuje brzmienie:

„Art. 326 § 1. Jeżeli przesłuchanie stron nie wyświetliło dostatecznie spornego faktu, sąd może przesłuchać według swego wyboru jedną ze stron, która była poprzednio przesłuchana bez przyrzeczenia, po uprzednim odebraniu od niej przyrzeczenia.

§ 2. Przesłuchanie jednej ze stron co do pewnego faktu z odebraniem od niej przyrzeczenia nie wyłącza takiegoż przesłuchania drugiej strony co do innego spornego faktu.“;

17) art. 327 otrzymuje brzmienie:

„Art. 327. Odpowiednio do faktu, podlegającego wyświetleniu, sąd może przesłuchanie strony z odebraniem od niej przyrzeczenia ograniczyć do części jej zeznań, złożonych poprzednio bez przyrzeczenia.“;

18) art. 328 otrzymuje brzmienie:

„Art. 328. Zeznania stron, chociażby złożone po odebraniu od nich przyrzeczenia, sąd oceni według swego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.“;

19) art. 329 otrzymuje brzmienie:

„Art. 329. Do przesłuchania i przyrzeczenia strony oraz uprzedzenia jej o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie, złożone po odebraniu od niej przyrzeczenia, stosuje się odpowiednio przepisy, dotyczące świadków z wyjątkiem przepisów o środkach przymusowych.“;

20) art. 405 otrzymuje brzmienie:

„Art. 405 § 1. Jeżeli w sądzie okręgowym jedna ze stron była przesłuchana po odebraniu od niej przyrzeczenia, sąd apelacyjny nie może na ten sam fakt przesłuchać w ten sam sposób strony przeciwnej.

§ 2. Jeżeli strona w sądzie okręgowym uchyliła się od złożenia przyrzeczenia, sąd apelacyjny rozważy powody takiego zachowania się strony i odpowiednio do okoliczności oceni, czy strona ta może być przesłuchana w postępowaniu apelacyjnym przy odebraniu od niej przyrzeczenia.“;

21) art. 425 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W sprawach o wynagrodzenie szkody, jaką wyrządziły obywatelowi organy władzy państwowej lub samorządowej przez działalność urzędową niezgodną z prawem lub obowiązkami służby, oraz w sprawach o wydanie nieruchomości lub jej części albo o opróżnienie pomieszczenia w budynku skarga kasacyjna służy bez względu na wartość przedmiotu za skarżenia.“;

22) art. 457¹⁴ § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Gdy chodzi o stwierdzenie przyczyny nieważności małżeństwa lub rozwodu, sąd nie jest związany uznaniem żądania powództwa ani przyznaniem faktów, może też dopuścić dowód, którego strony się zrzekły lub którego dopuszczeniu się sprzeciwiły oraz żądać złożenia przyrzeczenia przez świadka lub biegłego, chociażby strony zwolniły ich od przyrzeczenia.“;

23) po art. 457¹⁹ dodaje się nowy artykuł 457^{19a} w brzmieniu:

„Art. 457^{19a}. Dziecko pozamałżeńskie i jego matka mogą w pozwie o ustalenie ojcostwa dochodzić również roszeń majątkowych, pozostających w związku z ojcostwem pozamałżeńskim.“;

24) art. 457²⁴ § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Gdy chodzi o ustalenie, czy strony pozostają ze sobą w stosunku rodziców i dzieci, sąd nie jest związany uznaniem żądania powództwa ani przyznaniem faktów, może też dopuścić dowód, którego strony się zrzekły lub którego dopuszczeniu się sprze-

ciwiły oraz żądać złożenia przyrzeczenia przez świadka lub biegłego, chociażby strony zwolniły ich od przyrzeczenia.“;

25) art. 495 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Sąd polubowny może przesłuchać strony, świadków i biegłych, jednakże nie może odbierać od nich przyrzeczenia ani stosować środków przymusowych.“;

26) w art. 500 dodaje się nowy § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Akta sądu polubownego, złożone w sądzie państwowym w myśl § 2, mogą być w razie zaginięcia lub zniszczenia odtworzone w myśl przepisów art. 478¹ — 478¹² niniejszego kodeksu.“;

27) art. 621 otrzymuje brzmienie:

„Art. 621 § 1. Jeżeli z protokołu zajęcia wynika, że z ruchomości należność nie będzie w całości zaspokojona, albo jeżeli osoby trzecie zgłosiły prawa, uzasadniające zwolnienie zajętych ruchomości od egzekucji, a dłużnik nie ma w swym władaniu innych ruchomości, wystarczających na zaspokojenie, sąd na wniosek wierzyciela nakaze dłużnikowi złożenie wykazu swego majątku oraz zapewnienia, że ze swego majątku świadomie niczego nie zataił i że wykaz jest prawdziwy i zupełny.

§ 2. Złożenia wykazu i zapewnienia nie może żądać wierzyciel, którego tytułem egzekucyjnym jest orzeczenie nieprawomocne.

§ 3. Na postanowienie sądu służy zażalenie.“;

28) art. 622 otrzymuje brzmienie:

„Art. 622. Wierzyciel, choćby egzekucji z ruchomości dłużnika nie rozpoczął, może na podstawie tytułu wykonawczego żądać złożenia wykazu i zapewnienia, jeżeli uprawdopodobni, że egzekucja z ruchomości nie da zaspokojenia jego należności.“;

29) art. 623 otrzymuje brzmienie:

„Art. 623 § 1. Wniosek o nakazanie dłużnikowi złożenia wykazu i zapewnienia sąd rozpoznaje na posiedzeniu niejawnym po wezwaniu i wysłuchaniu stron, jeżeli się stawia. Zapewnienie sąd odbierze po uprawnieniu się postanowienia nakazującego złożenie wykazu i zapewnienia.

§ 2. W wezwaniu do dłużnika należy podać treść przepisów o skutkach niestawiennictwa oraz o skutkach niezłożenia wykazu lub zapewnienia tudzież o skutkach odmowy odpowiedzi na zadane pytania.“;

30) art. 624 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Sąd oraz za jego zezwoleniem wierzyciel może zadawać dłużnikowi przed złożeniem przezeń zapewnienia pytania, zmierzające do wykrycia przedmiotów i praw, do których mogłaby być skierowana egzekucja.“;

31) w art. 625 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli dłużnik bez usprawiedliwiającej go przyczyny nie stawił się do złożenia wykazu i zapewnienia lub stawiwszy się wykazu nie złożył bądź odmówił odpowiedzi na zadane mu pytania albo złożenia zapewnienia, sąd na wniosek wierzyciela zastosuje do dłużnika przymus osobisty według przepisów kodeksu

niniejszego oraz zagrozi mu dalszym przymusem na przypadek, gdyby w ciągu tygodnia po dalszym zwolnieniu nie dopełnił włożonego na niego obowiązku.”;

32) art. 626 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W czasie trwania przymusu osobistego dłużnik może domagać się stawienia go przed sądem celem złożenia wykazu i zapewnienia. Sąd, nie wzywając wierzyciela, niezwłocznie przyjmie wykaz i odbierze zapewnienie, po czym zwolni dłużnika.”;

33) art. 627 otrzymuje brzmienie:

„Art. 627. Dłużnik, który złożył zapewnienie lub odbył przymus osobisty w ciągu sześciu miesięcy, obowiązany jest do złożenia nowego zapewnienia na żądanie tego samego lub innego wierzyciela tylko wtedy, gdy wierzyciel uprawdopodobni, że dłużnik nabył później majątek, do którego może być skierowana egzekucja, albo gdy od czasu złożenia zapewnienia lub odbycia przymusu osobistego upłynął okres lat pięciu.”;

34) art. 816 otrzymuje brzmienie:

„Art. 816. Jeżeli komornik nie znalazł u dłużnika rzeczy lub dokumentu, podlegających odebraniu, sąd na wniosek wierzyciela nakaze dłużnikowi, aby wyjawiał, gdzie one się znajdują, lub oświadczył, że nie wie, gdzie się znajdują, i aby złożył zapewnienie, że jego oświadczenia są zgodne z prawdą. Przepisy, dotyczące zapewnienia przy wyjawianiu majątku, stosuje się tu odpowiednio.”;

35) art. 857 otrzymuje brzmienie:

„Art. 857. W sprawach o alimenty sąd może zabezpieczyć powództwo także przez zobowiązanie strony pozwanej do uiszczenia stronie powodowej miesięcznie aż do ukończenia sprawy pewnej oznaczonej sumy pieniężnej.”

Art. 2. Ilekroć w obowiązujących przepisach prawnych, dotyczących postępowania sądowego z wyjątkiem postępowania karnego, przewidziane jest złożenie przysięgi lub zapewnienia zastępującego przysięgę, należy odebrać przyrzeczenie lub zapewnienie, przewidziane w niniejszej ustawie.

Art. 3. Pod względem skutków prawnych złożenie przyrzeczenia lub zapewnienia, określonego w niniejszej ustawie, ma to samo znaczenie, co odebranie przysięgi, przewidziane w dotychczasowych przepisach.

Art. 4. W art. 203 § 1 pkt 3 prawa upadłościowego (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr 28, poz. 221) kwotę „pięćset” zastępuje się kwotą „dziesięć tysięcy”.

Art. 5. Art. VIII przepisów wprowadzających prawo małżeńskie majątkowe (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 31, poz. 197) otrzymuje brzmienie:

„Art. VIII. W sprawach przewidzianych w art. 8, 20, 44 i 45 prawa małńskiego majątkowego sąd orzeka w postępowaniu niespornym.”

Art. 6. Sprawy pomiędzy małżonkami oraz pomiędzy dziećmi i rodzicami o ponoszenie kosztów utrzymania, wszczęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, a do tego dnia nie ukończone, podlegają dalszemu rozpoznaniu aż do ich prawomocnego ukończenia w trybie, w jakim zostały wszczęte, chociażby wszczęcie ich nastąpiło w trybie niewłaściwym.

Art. 7. 1. Nie można żądać unieważnienia małżeństwa zawartego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, na tej podstawie, że poprzednie małżeństwo jednego z małżonków zostało rozwiązane lub unieważnione na obszarze mocy obowiązującej prawa o małżeństwie z 1836 r. lub tomu X cz. 1 Zводу Praw przez sąd konsystorski niepowołany według przepisów prawa cywilnego do orzekania w tej sprawie.

2. Małżeństwo poprzednie uważa się za rozwiązane lub unieważnione z chwilą zawarcia nowego małżeństwa przez jedną ze stron, chyba że to nowe małżeństwo zostało przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozwiązane lub unieważnione.

Art. 8. W toczących się sprawach o wydanie nieruchomości lub jej części albo o opróżnienie pomieszczenia w budynku służy skarga kasacyjna, jeżeli orzeczenie drugiej instancji zapadło po dniu wejścia w życie przepisu art. 425 § 2 kodeksu postępowania cywilnego w brzmieniu, nadanym przepisem art. 1 pkt 21), niniejszej ustawy.

Art. 9. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 10. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1949 r. z wyjątkiem przepisu art. 1 pkt 21), który wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *B. Bierut*

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Minister Sprawiedliwości: *H. Świątkowski*

241

ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 9 maja 1949 r.

w sprawie organizacji i właściwości Głównego Urzędu Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk oraz urzędów podległych.

Na podstawie art. 5 ust. 1 dekretu z dnia 5 lipca 1946 r. o utworzeniu Głównego Urzędu Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 34,

poz. 210 i z 1948 r. Nr 36, poz. 257) zarządza się, co następuje:

§ 1. Na czele Głównego Urzędu Kontroli Prasy,